

Hồi tưởng

Để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào
chương trình hiến tặng bộ phận & mô cơ thể

Phép lạ của Sự sống

Ngày hôm nay tôi chứng kiến những điều thật tuyệt diệu. Ngày hôm nay tôi thấy một phép lạ! Tôi thấy ánh bình minh. Tôi thấy một đứa bé cười. Tôi thấy một gia đình hôn nhau. Tôi thấy một đóa hoa trong vườn nhà tôi. Mỗi một điều này là phép lạ bởi vì những điều này là phép lạ của đời tôi.

Và mỗi ngày như thế trong mười bảy năm qua, tôi đã tận hưởng và hiểu rõ giá trị của cơ hội được sống lại nhờ được ghép bộ phận cơ thể.

Thay mặt cho tất cả những người đã được nhận bộ phận hiến tặng, tôi xin cảm ơn tất cả những ân nhân đã tặng mô và bộ phận cơ thể. Vì yêu cuộc sống và muốn cứu giúp người khác ngay lúc chính mình đang đối diện với tử thần, quý vị đã tiếp tục mang lại sự sống cho những người khác.

Xin chúng ta cũng ghi nhận và cảm ơn gia đình của tất cả những người tặng. Những người mà trong những lúc đau khổ không thể tưởng tượng được đã có nghị lực và tình thương để thấy xa hơn tầm cảnh hiện tại; đã tôn trọng quyết định của người thân hay quyết định thay cho người thân; để cho người khác được sống và có một cuộc sống trọn vẹn mà không có cách nào khác có thể mang lại được.

Mỗi ngày tôi cảm tạ hai người đã vì lòng yêu thương mà cho tôi, một người lạ hoàn toàn, một trái tim đập không sót một nhịp để tôi được thấy mặt trời mọc; được cảm nhận sự ấm áp của một vòng tay ôm; được ngửi hương thơm của một đóa hoa; được nếm trái cây tươi; và được nghe tiếng cười của một đứa trẻ.

Đây là những phép lạ hàng ngày của cuộc sống mà nhiều người cho là đương nhiên phải có. Điều bình thường đối với một số người là điều thật lạ thường đối với tôi.

Fiona Coote

© Organ & Tissue Authority 2012

Tập sách nhỏ này được thực hiện với sự cộng tác của cơ quan DonateLife là tác giả nguyên thủy.

Điện thoại: 02 6198 9800

Fax: 02 6198 9801

enquiries@donatelifelife.gov.au

www.donatelifelife.gov.au

Khi niềm đau xâm chiếm,
Hãy nhìn lại tim ta,
Rồi đây trong lẽ thật,
Ta khóc người yêu ta.

Kahlil Gibran

Dâng tặng

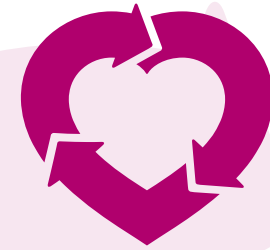
Tập sách này xin được tặng cho tất cả những người đã hiến tặng bộ phận và mô cơ thể và gia đình của họ. Tấm lòng vàng của họ đã thay đổi cuộc đời của nhiều người khác nhờ được ghép bộ phận.

Tập sách cũng xin cảm tạ những người muốn hiến tặng nhưng ước muốn của họ đã không thực hiện được.

Mục Lục

- 1 Lời mở đầu
- 3 Phần một – sự đau buồn**
- 4 Sự đau buồn là gì?
- 4 Sự đau buồn sẽ ảnh hưởng đến tôi ra sao?
- 8 Trẻ em và sự đau buồn
- 9 Cách đối phó với ngày giỗ và những ngày đặc biệt khác?
- 11 Phần hai – hỗ trợ**
- 12 Dịch vụ hỗ trợ gia đình người tặng
- 13 Tưởng nhớ người tặng bộ phận và mô cơ thể
- 14 Câu chuyện của gia đình người tặng
- 17 Lời trao đổi giữa gia đình người tặng và người nhận
- 18 Thư của người nhận
- 20 Lời của mẹ một người tặng
- 21 Liên lạc
- 23 Phần ba – hiến tặng**
- 24 Tiến trình hiến tặng bộ phận và mô cơ thể
- 24 Chết não
- 26 Chết tim
- 28 Những chi tiết và câu hỏi thường hỏi về việc hiến tặng
- 31 Những chi tiết và câu hỏi thường hỏi về việc ghép
- 34 Cảm tạ

Lời mở đầu

Tập sách này được soạn thảo để giúp những gia đình và bạn bè khi họ phải đối diện với cái chết của một người mà họ yêu thương. Chúng tôi cũng đưa ra một số dữ kiện về vấn đề hiến tặng bộ phận và mô cơ thể có thể trả lời được những thắc mắc còn lại. Gia đình của những người hiến tặng và những người nhận cũng đóng góp rất nhiều vào tập sách này qua việc chia sẻ những câu chuyện riêng của mình. Có thể là quý vị cảm thấy chưa muốn đọc hết vào lúc này nhưng quý vị sẽ tìm thấy một số chi tiết về sự đau buồn và vấn đề tang chế mà chúng tôi hy vọng là sẽ giúp quý vị hiểu được những gì sẽ xảy đến cho quý vị.

sự đau buồn

- 4 Sự đau buồn là gì?
- 4 Sự đau buồn sẽ ảnh hưởng đến tôi ra sao?
- 8 Trẻ em và sự đau buồn
- 9 Cách đối phó với ngày giỗ và những ngày đặc biệt khác?

Sự đau buồn là gì?

Cái chết của một người mà chúng ta thương yêu là điều xảy ra ở khắp nơi trên thế giới và cảm giác đau buồn sau cái chết là điều không tránh được. Đây là điều khó khăn vô cùng nếu cái chết xảy ra đột ngột hay bất ngờ và chúng ta không có thời gian để chuẩn bị – không có cơ hội để nói lời vĩnh biệt.

Có thể quý vị bị sốc, hoang mang và sợ hãi. Cái nhìn của quý vị đối với thế giới chung quanh đột nhiên thay đổi. Cảm giác an toàn và an ninh của quý vị bị lung lay và quý vị có cảm giác như là đang sống trong một ‘thế giới không thật’. Cũng có thể là quý vị cảm thấy tức giận và phải trách một người nào đó về những gì đã xảy ra.

Có nhiều yếu tố ảnh hưởng đến tác động của cái chết đối với quý vị, trong đó có tuổi và mối quan hệ của người chết đối với quý vị cũng như người đó đã chết như thế nào.

Sự đau buồn sẽ ảnh hưởng đến tôi ra sao?

Điều quan trọng mà chúng ta cần biết là không có một ‘kiểu’ đau buồn nhất định nào. Và cũng không có một thời gian nhất định nào để ‘nổi buồn qua đi’ hay có những ‘giai đoạn’ rõ rệt xảy ra theo thứ tự. Là con người, mỗi chúng ta đối phó với hoàn cảnh mỗi khác. Tuy nhiên, chúng ta thường có một số phản ứng mà chúng tôi đã ghi lại một số ở dưới đây. Có thể là những điều này đã xảy ra cho quý vị mà cũng có thể là không để quý vị xem qua cho biết. Nếu quý vị bị bất cứ phản ứng nào dưới đây thì điều đó hoàn toàn bình thường.

Hỏi tường—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tặng bộ phận và mô cơ thể

Tình cảm

- ▶ Thường thì sự chết lặng, tê điếng và cảm giác không tin sẽ giúp quý vị đối phó được trong những ngày đầu hay những tuần sau đó. Khi cảm giác chết lặng giảm dần, xin quý vị đừng ngạc nhiên nếu cảm thấy tình hình tệ hơn.
- ▶ Nhận thức được rằng sự tức giận là chuyện bình thường của sự đau buồn.
- ▶ Hãy để cho mình đau buồn tự nhiên – đừng ràng tỏ ra là mình mạnh đối với những người chung quanh.
- ▶ Cho mọi người biết là họ có thể giúp được gì – những việc thực tế nhỏ nhỏ cũng như sự ủng hộ tinh thần.
- ▶ Quý vị có thể đi từ trạng thái cần có người khác ở chung quanh qua trạng thái chỉ muốn được để yên một mình. Hãy cởi mở với mọi người – cứ cho họ biết quý vị muốn gì.
- ▶ Có thể khó cho quý vị chú tâm lâu ngay cả khi làm một việc đơn giản – đừng kỳ vọng vào mình nhiều quá.
- ▶ Có thể quý vị bị xúc động mạnh trong thời gian tang chế khiến quý vị lo ngại. Điều này không có gì là lạ nhưng nếu quý vị lo lắng vì những xúc động này nặng nề hay lâu quá, xin quý vị đừng ngại nhờ giới chuyên môn giúp đỡ.

Sức khỏe

- ▶ Điều hết sức quan trọng là đừng bỏ bê sức khỏe của mình. Quý vị bị nhiều căng thẳng và dễ bị lây bệnh. Có thể quý vị cảm thấy mệt mỏi.
- ▶ Cố gắng ăn uống đầy đủ cho dù không thích chút nào.
- ▶ Giấc ngủ của quý vị dễ bị xáo trộn. Cố gắng dành thì giờ nghỉ ngơi vào ban ngày khi có dịp.
- ▶ Tránh uống rượu, dùng thuốc và những chất có hại khác quá độ.
- ▶ Nếu có triệu chứng gì khiến quý vị lo lắng, hãy đến gặp bác sĩ riêng của mình.

Hỏi tường—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tặng bộ phận và mô cơ thể

Xã giao

- ▶ Thường thì thân nhân và bạn bè sẽ giúp quý vị nhiều hơn trong thời gian đầu khi có tang chế nhưng sau đó sẽ giảm dần. Điều quan trọng là quý vị có thể trông cậy được ở họ khi cần đến. Đừng đợi họ phải đoán quý vị cần gì. Họ thường đoán sai và quá muộn.
- ▶ Những buổi họp mặt bạn bè có thể làm quý vị e ngại nhất là trong những tuần hay tháng đầu. Hãy để dài với chính mình và chỉ ở bên cạnh những ai mà mình tin cần.
- ▶ Trong thời gian đau buồn, có thể quý vị sẽ khó xét đoán những mối liên hệ mới. Thật khó để nhìn mối liên hệ mới một cách khách quan nếu quý vị vẫn còn đau buồn. Không ai thay thế được người đã mất. Hãy vui tự nhiên với người chung quanh.

Tài chánh

- ▶ Tránh đừng quyết định vội vàng. Đừng có những quyết định lớn cho cuộc sống trong năm đầu tiên trừ khi nào hết sức cần thiết.
- ▶ Nói chung, đa số mọi người cảm thấy tốt nhất là ở yên như vậy trong môi trường quen thuộc cho đến khi họ có thể suy nghĩ chín chắn hơn về tương lai.
- ▶ Đừng ngại hỏi ý kiến của người nào mà quý vị tin cần.

Tâm linh

- ▶ Đức tin cá nhân có thể là nguồn an ủi lớn khi có tang chế.
- ▶ Một số người nằm mơ, cảm thấy có sự đụng chạm hay có cảm giác là người chết có về thăm họ. Điều này có thể an ủi cho họ.
- ▶ Khi đau buồn, ta thường suy nghĩ và xét lại niềm tin cũng như cái nhìn của chúng ta về thế giới chung quanh và vị trí của chúng ta trong cuộc sống làm người.
- ▶ Trong lúc này, có thể chúng ta bị dẫn dắt không hiểu cái chết của người thân có ý nghĩa gì.
- ▶ Hãy xem niềm vui có dịp biết và thương yêu người đã chết là những kỷ niệm đẹp, không chừng có thể an ủi cho quý vị.
- ▶ Mục sư tại địa phương hay vị lãnh đạo tinh thần của quý vị có thể giúp.
- ▶ Một số người cho biết chuyển được từ thương người có mặt qua thương người vắng mặt thì rất tốt.

Hỏi tường—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tặng bộ phận và mô cơ thể

Điều gì có thể giúp?

Quý vị cần thời gian để làm quen với cuộc sống mà người mình yêu thương không còn nữa. Những điều ít ngờ nhất lại làm quý vị nhớ lại kỷ niệm xưa và có thể làm quý vị bị xúc động nhiều – một bài hát, chiếc ghế trống, mùi nước hoa quen thuộc.

Hãy tìm hiểu để nhận ra điều gì giúp được cho mình. Quý vị sẽ biết rất nhanh người thân và bạn bè nào để cho quý vị được tự nhiên và thể hiện nỗi buồn của mình một cách có ý nghĩa. Hãy nói về người đã chết và khuyến khích người khác chia sẻ kỷ niệm của họ. Đôi khi người ta ngại nói chuyện về người đã chết vì sợ làm cho quý vị buồn thêm. Có thể là họ chờ quý vị cho phép họ đấy.

Có thể là quý vị thấy ngồi một mình trong một thời gian ngắn cũng tốt – ghi lại cảm nghĩ của mình trong nhật ký, thăm một nơi đặc biệt mà quý vị cảm thấy an toàn và có thể giữ lại những kỷ niệm đẹp cho quý vị, gom lại vào một cuốn lưu bút. Mỗi lúc lại có một cách an ủi khác cho quý vị.

Mỗi người trong gia đình có mối liên hệ đặc biệt riêng với người chết và sẽ có những ảnh hưởng khác nhau.

Những cảm giác này sẽ không tồn tại mãi mặc dầu đôi lúc ta có cảm tưởng là những cảm giác này tệ hơn chứ không khá hơn. Dần dần theo thời gian quý vị sẽ nhận thấy có những sự khác biệt sau đây:

- ▶ quý vị có nhiều ngày vui hơn là ngày buồn
- ▶ quý vị có thể chia sẻ kỷ niệm về người đã chết và cảm thấy vui nhiều hơn buồn
- ▶ quý vị có thể hăng hái bắt đầu nghĩ về cuộc sống và hoạch định cho tương lai.

Hỏi tường—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tặng bộ phận và mô cơ thể

Trẻ em và sự đau buồn

Sự hiểu biết của trẻ em về sự chết sẽ thay đổi theo tuổi của chúng. Ngay cả trẻ em nhỏ cũng biết là có điều gì không hay xảy ra nhưng có thể không thấu hiểu được tầm nghiêm trọng của nó.

Chúng chỉ biết căn nhà và gia đình là cho chúng sự an toàn. Chúng sẽ rất nhạy cảm trước sự hoảng hốt và xáo trộn giữa những người mà chúng thường tìm đến để được an ủi. Điều quan trọng là chúng phải cảm thấy được yêu thương và an tâm.

Có thể quý vị nhận thấy hành vi của trẻ em đi thụt lùi. Chúng có thể hành động như hồi chúng còn nhỏ. Chẳng hạn như:

- ▶ chúng có thể đòi phải ở bên cạnh quý vị và rất sợ bị tách xa quý vị.
- ▶ giấc ngủ của chúng có thể bị xáo trộn và có ác mộng.

Điều gì có thể giúp?

Có nhiều điều mà quý vị có thể làm để giúp và với ý nghĩ đó chúng tôi đã ghi lại một số điều dưới đây:

- ▶ Trẻ em nhỏ thường diễn đạt ý nghĩ của chúng qua trò chơi. Hãy dành thì giờ chơi với chúng và bảo chúng hãy giải thích chúng đang làm gì.
- ▶ Hãy cởi mở và thành thật với chúng – giải thích những gì đang xảy ra một cách càng giản dị càng tốt.
- ▶ Cho chúng tham gia – chúng cần ‘làm một điều gì đó đặc biệt’ cho người mà chúng yêu thương – làm vườn, trồng hoa, mang một vật nào đó do chúng làm đến nghĩa trang. Hãy sáng tạo.
- ▶ Cho trường của chúng biết chuyện gì đã xảy ra càng sớm càng tốt. Điều này sẽ cho giáo viên thì giờ để tìm cách hay nhất giúp cho chúng khi chúng đi học trở lại.
- ▶ Chỉ hiểu được rằng một số những phản ứng này là điều thông thường cũng có thể giúp cho quý vị, trong vai trò cha mẹ, an tâm được rồi. Tuy nhiên, nếu bất cứ lúc nào quý vị lo ngại không rõ con cái có chịu được hay không, quý vị hãy hội ý với giới chuyên môn qua bác sĩ riêng của quý vị.

Có nhiều sách thật hay cho cả trẻ em và cha mẹ, quý vị có thể liên lạc với Cơ Quan DonateLife tại tiểu bang hay lãnh thổ của mình để hỏi tên một số sách này.

Hỏi tường—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tạng bộ phận và mô cơ thể

Cách đối phó với ngày giỗ và những ngày đặc biệt khác?

Ngày giỗ và những ngày đặc biệt khác sẽ không bao giờ như trước khi người mà quý vị yêu thương không còn nữa. Đặc biệt là năm đầu tiên có thể thật là đau buồn. Quý vị có cảm tưởng bị ‘dồn nén’ mỗi khi gần tới ngày quan trọng cộng với sự lo lắng ngày càng tăng làm sao ‘cho qua ngày đó’.

Điều gì có thể giúp?

- ▶ Hãy tính trước – hãy nói chuyện cởi mở với gia đình về ngày này – mỗi người sẽ có nhu cầu và kỳ vọng khác nhau.
- ▶ Đặc biệt là trẻ em muốn được trấn an là cuộc sống gia đình vẫn tiếp tục ‘càng bình thường càng tốt.’
- ▶ Hãy đón mừng ngày này với những ai mà quý vị thích và cảm thấy thoải mái.
- ▶ Có thể quý vị thay đổi những tập tục thông thường của gia đình và tạo một truyền thống mới cho gia đình.
- ▶ Cố gắng làm cho ngày này có một ý nghĩa nào đó.
- ▶ Mặc dầu đây là ngày đặc biệt của quý vị nhưng quý vị cũng nên để người khác giúp mình trong việc chuẩn bị.
- ▶ Hãy để cho mình được chia sẻ cả tiếng cười lẫn nước mắt với những người chung quanh quý vị – nó cũng có thể giúp cho họ bày tỏ cảm nghĩ của họ nữa.
- ▶ Hãy sáng tạo trong cách tưởng nhớ người thân – đốt một ngọn nến, mua một vật trang hoàng đặc biệt cho cây Giáng Sinh, mua một món gì đặc biệt mà cả nhà có thể thưởng thức.
- ▶ Trẻ em có thể thích vẽ hình hay viết thư cho người đã chết.
- ▶ Hãy dễ dãi với chính mình – đặt cho mình những mục tiêu thực tế.
- ▶ Hãy giữ kỷ những kỷ niệm của người thân – lúc nào quý vị cũng giữ họ ở trong tim.

Hỏi tường—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tạng bộ phận và mô cơ thể

hỗ trợ

- 12 Dịch vụ hỗ trợ gia đình người tặng
- 13 Tưởng nhớ người tặng bộ phận và mô cơ thể
- 14 Câu chuyện của gia đình người tặng
- 17 Lời trao đổi giữa gia đình người tặng và người nhận
- 18 Thư của người nhận
- 20 Lời của mẹ một người tặng
- 21 Liên lạc

Dịch Vụ Hỗ Trợ Gia Đình Người Tặng

Dịch Vụ Hỗ Trợ Gia Đình Người Tặng Toàn Quốc đã được thiết lập để hỗ trợ cho gia đình của những người hiến tặng bộ phận và mô cơ thể trước khi, trong khi và sau khi việc hiến tặng được thực hiện. Sự hỗ trợ được thể hiện bằng nhiều cách và sẽ thay đổi tùy theo nhu cầu của quý vị bây giờ và trong tương lai.

Trong khuôn khổ của dịch vụ này, Điều Hợp Viên Dịch Vụ Hỗ Trợ Gia Đình Người Tặng được biệt phái đến làm việc tại Cơ Quan DonateLife ở mỗi tiểu bang và lãnh thổ. Điều Hợp Viên Dịch Vụ sẽ sẵn sàng hỗ trợ quý vị và gia đình trong những lúc đau buồn. Họ có mặt để lắng nghe; để cung cấp dữ kiện và trấn an cũng như giải quyết bất cứ thắc mắc hay lo ngại nào của quý vị. Có thể quý vị sẽ thấy đỡ hơn khi nói chuyện với người ngoài gia đình. Dịch vụ này bao gồm việc cố vấn hay giới thiệu đến cố vấn tại địa phương chuyên về sự đau buồn nếu quý vị muốn.

Qua lá thư đầu tiên từ Cơ Quan DonateLife, quý vị sẽ biết bao nhiêu người đã được giúp đỡ qua việc ghép và tiến triển ra sao. Gia đình của người tặng và người nhận đều dễ bị tổn thương và cần thời gian để phục hồi cũng như thích nghi với hoàn cảnh hoàn toàn khác.

Mặc dầu danh tánh của người nhận không thể được tiết lộ nhưng Điều Hợp Viên Dịch Vụ Hỗ Trợ Gia Đình Người Tặng hay Điều Hợp Viên Giới Hiến Tặng có trách nhiệm phải chuyển thư từ đến quý vị nếu quý vị muốn. Tương tự như vậy, quý vị cũng có thể viết thư cho người nhận hay trả lời thư của họ qua đường dây này.

Đến một lúc nào đó, nếu quý vị cảm thấy muốn làm điều này thì Điều Hợp Viên Dịch Vụ Hỗ Trợ Gia Đình Người Tặng có thể giúp quý vị.

Trong tương lai, nếu quý vị muốn được cập nhật về tình hình người nhận tiến triển ra sao, điều này cũng có thể thực hiện được qua đường dây này. Việc cập nhật không tiếp tục hoài vì theo thời gian không phải gia đình nào cũng muốn biết tình hình thay đổi ra sao.

Tưởng nhớ người tặng bộ phận và mô cơ thể

Trong những năm vừa qua, những cơ quan đặc trách hiến tặng bộ phận và mô cơ thể trên toàn nước Úc đã nghĩ ra những cách đặc biệt để cảm tạ lòng tốt của tất cả những người hiến tặng bộ phận và mô cơ thể và gia đình của họ.

Lễ Tưởng Niệm DonateLife

Mục đích của Lễ Tưởng Niệm DonateLife hàng năm là tạo một diễn đàn để nói lên sự cảm tạ và biết ơn đối với những người hiến tặng và gia đình của họ. Đây còn là cơ hội cho những ai có liên quan đến việc hiến tặng bộ phận và mô cơ thể gặp gỡ những người khác mà cuộc sống cũng đã thay đổi bởi việc hiến tặng này.

Huy Hiệu Hỗ Trợ Gia Đình Người Tặng

Huy hiệu cài áo này được thiết kế đặc biệt cho gia đình của những người hiến tặng bộ phận và mô cơ thể.

DonateLife Book of Life (Sách Sự Sống)

DonateLife Book of Life là tuyển tập những câu chuyện của những ai có liên quan đến việc hiến tặng bộ phận và mô cơ thể. Những câu chuyện này tri ân lòng tốt của những người đã chết thật bi thảm và bất ngờ. Book of Life bắt đầu cuộc hành trình đi vòng quanh nước Úc nhân dịp DonateLife Week vào tháng Hai năm 2011. Sách được nhiều người ưa chuộng nên đã trở thành một phần không thể thiếu trong tài nguyên của DonateLife và là nơi mà nhiều câu chuyện hiến tặng và ghép bộ phận được kể lại. Quý vị có thể vào xem Book of Life trên trang mạng của DonateLife <http://www.donatelife.gov.au/>

Muốn biết thêm chi tiết về bất cứ điều gì trên đây, xin quý vị liên lạc với Cơ Quan DonateLife ở tiểu bang hay lãnh thổ của quý vị.

Câu chuyện của gia đình người tặng

Hai gia đình đã nhiệt tình chia sẻ kinh nghiệm riêng tư của họ với chúng ta.

Câu chuyện số một

Vào một ngày trời u ám vào giữa tháng Bảy cách đây vài năm, tôi được biết qua điện thoại là người con trai lớn yêu quý của tôi đã bị chết ngay sau khi bị chấn thương ở đầu. Đây là hậu quả của một tai nạn xe hơi xảy ra trên đường đi làm về nhà.

Vài giờ sau đó, người vợ trẻ của con tôi, vì quá xúc động khi điều hợp viên đến nói chuyện về việc hiến tặng mô cơ thể nên cô ấy không quyết định gì được.

Tôi không biết con trai tôi đã đăng ký là sẽ hiến tặng, tôi chỉ biết con tôi là một người thương người, tế nhị, thật thà, bao dung và có đức tin nên tôi đã không ngần ngại chấp thuận để bệnh viện lấy tế bào cơ thể của con tôi như đã yêu cầu. Biết rằng nếu đây là ước nguyện của con tôi thì chúng tôi không có quyền ngăn cản con tôi hiến tặng trong cái chết quá trẻ như thế này.

Sau khi hiến tặng mô cơ thể xong, chúng tôi được xem xác của con tôi và thấy con tôi cũng bình thường như những lúc ngủ. Sau đó một thời gian, tôi nhận được một lá thư thật ấm lòng của điều hợp viên hiến tặng cảm ơn tôi đã tặng mô cơ thể của con tôi.

Tôi hạnh diện để kể với quý vị rằng con trai tôi đã tặng mắt, van tim, xương chân và gân gót chân. Tôi cũng vinh hạnh để kể rằng việc hiến tặng của con tôi đã giúp cho một nam và một nữ cả hai chừng ba mươi mấy tuổi được thấy trở lại, và mười bảy người khác, trong đó có năm trẻ em, được ghép xương.

Con trai tôi đã chết trước khi được làm cha nhưng tôi rất hạnh diện về con tôi. Trong cái chết, qua món quà của con tôi, con tôi đã cải thiện được cuộc sống của nhiều người – không chỉ những người được ghép tế bào mà cả gia đình và đại gia đình của họ nữa. Tôi chắc là họ đều vui về cuộc sống tốt hơn mà người thân của họ đang hưởng.

Điều đó là niềm an ủi khôn nguôi cho gia đình tôi và cho tôi.

Hỏi tường—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tặng bộ phận và mô cơ thể

Câu chuyện số hai

Cuộc đời của chúng tôi thay đổi hoàn toàn cách đây vài năm. Đó là một buổi sáng sớm. Tôi thức dậy chuẩn bị cho một ngày mới thì bỗng nhiên tôi nghe tiếng khóc từ phòng bên cạnh. Đó là đứa con gái tuổi còn thanh xuân của tôi. Cháu nói: “Mẹ ơi, cái đầu của con như sắp nổ tung. Mẹ kêu bác sĩ đi. Con bị gì rồi mẹ ơi!”

Trong vòng mười lăm phút cháu bị bất tỉnh. Trong lúc tôi kêu xe cứu thương thì cháu ngưng thở nên tôi giúp cho cháu thở cho đến khi xe cứu thương tới. Bốn mươi lăm phút sau khi nghe tiếng khóc của cháu là cháu đã vào bệnh viện rồi. Và cơn ác mộng kinh hoàng nhất của người mẹ bắt đầu.

Vài tiếng đồng hồ sau đó chúng tôi mới biết sơ về căn bệnh của cháu. Sau khi chụp CT, bệnh viện biết là não của cháu đã bị xuất huyết. Sau bốn tiếng đồng hồ kể từ lúc nhập viện, cháu được đưa vào Phòng Cấp Cứu và chúng tôi được vào thăm cháu. Nhìn cháu thật “bình thường” như là đang ngủ. Người cháu ấm. Lồng ngực phồng lên xẹp xuống. Không có dấu hiệu gì cho thấy là có vấn đề cả. Chúng tôi không thể tin những gì đã xảy ra trong những giờ qua.

Chỉ bao lâu sau khi chúng tôi thăm cháu tại Phòng Cấp Cứu thì bác sĩ có buổi nói chuyện đầu tiên với gia đình. Họ nói với chúng tôi là họ không hiểu vì sao cháu bị chảy máu như vậy nhưng sự chảy máu này trầm trọng đến độ cháu không có hy vọng gì để hồi phục. Khi nghe như vậy, ý nghĩ đầu tiên của tôi là chắc cháu vẫn “còn sống” để cha và chị của cháu hiện đang làm việc ở tiểu bang khác có thể về kịp để nói lời vĩnh biệt. Kế đó tôi nói là cháu muốn hiến tặng bộ phận cơ thể nhưng bác sĩ đã nói ngay với tôi là việc này phải đợi đến khi xác định cháu đã chết não thì mới bàn được và hai mươi bốn tiếng đồng hồ nữa thì mới thực hiện được cuộc thử nghiệm để xác định.

Chúng tôi đã nói chuyện về việc hiến tặng bộ phận cơ thể khi con gái tôi đi thi lấy bằng lái xe cho người mới học và lúc đó cháu nói đó là điều nên làm. Thật là may cho tôi vì tôi biết chắc là cháu sẽ đồng ý. Tôi luôn luôn nghĩ rằng hiến tặng bộ phận là cách duy nhất để trong tình trạng thế thảm vẫn còn một điều gì tốt xảy ra nhưng không bao giờ nghĩ là “chuyện này sẽ xảy đến cho chúng tôi”. Chiều hôm đó, cha và chị cháu đến và tất cả chúng tôi có nhiều thì giờ với cháu. Em gái của cháu mang theo Walkman và mở nghe những CD mà cháu thích. Bạn trai của cháu nói chuyện với cháu về những chương trình và ước mơ mà bây giờ sẽ không thành tựu được. Tôi ngồi cầm tay cháu, hy vọng và cầu nguyện là cháu vẫn “còn đó” để biết là chúng tôi yêu thương cháu và nhớ cháu biết bao nhiêu.

Hỏi tường—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tặng bộ phận và mô cơ thể

Cuộc thử nghiệm chết não ngày hôm sau xác nhận điều mà chúng tôi lo sợ nhất và sau đó tiến trình hiến tặng bộ phận cơ thể bắt đầu. Nhiều lúc tôi tự nghĩ “chúng tôi đã buông tay quá sớm đối với cháu – nói cho cùng thì cũng có người đã mở mắt sau cơn hôn mê và sau đó sống bình thường”. Tôi đến nói chuyện với y tá và nhớ lại những thử nghiệm này rất gặt gao rồi nhận biết là cháu dù có được máy hô hấp nhân tạo giúp bao lâu chăng nữa, cháu cũng sẽ không thức dậy được.

Nhìn cánh cửa thang máy đóng lại khi cháu được đưa vào phòng mổ để lấy bộ phận, lòng chúng tôi quặn thắt nhưng chúng tôi chắc rằng đó là điều phải. Mặc dầu chúng tôi đau đớn vô cùng nhưng chúng tôi cảm thấy an ủi khi biết rằng ở một nơi nào đó “ngoài kia” người ta sẽ vui khi biết thân nhân của mình được có cơ hội thứ hai để sống.

Cái chết của cháu đã ảnh hưởng đến nhiều người và dẫu không có gì có thể cứu vãn được vì cháu không còn ở đây để thực hiện những giấc mơ của cháu nhưng những gì cháu để lại thật là sâu xa. Chúng tôi không thể làm được gì để giữ cho cháu khỏi bị chết nhưng qua việc hiến tặng bộ phận cơ thể, cái chết của cháu không vô nghĩa. Những người nhận sẽ không bao giờ biết cháu là ai nhưng tôi chắc rằng những người lạ được có hội thứ hai để sống này nhờ “Món Quà Sự Sống” của cháu sẽ nhớ cháu mãi mãi.

Muốn xem tuyển tập những câu chuyện thoát chết và đổi đời của những người có liên quan đến việc hiến tặng bộ phận và mô cơ thể, xin vào www.donatelife.gov.au/resources/book-of-life.

Hỏi tường—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tặng bộ phận và mô cơ thể

Lời trao đổi giữa gia đình người tặng và người nhận

Xin cảm ơn những lời thật quan tâm và tử tế của quý vị – thật đã mang lại niềm vui

Gia đình người tặng

Điều mà người thân của chúng tôi có thể giúp được người khác qua việc ghép bộ phận là niềm an ủi lớn cho chúng tôi.

Chúc họ luôn hạnh phúc.

Gia đình người tặng

Tất cả những sự hỗ trợ mà chúng tôi nhận được đã giúp chúng tôi đối phó với những mất mát và cho thấy là quý vị quan tâm rất nhiều

Gia đình người tặng

Chỉ nói “cảm ơn” mà thôi thật không đủ chút nào....

Một người nhận rất biết ơn

Hỏi tường—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tặng bộ phận và mô cơ thể

Thư của người nhận

Kính gửi gia đình ân nhân “đặc biệt” của chúng tôi,

Chúng tôi không thể nào diễn tả được quyết định của quý vị có ý nghĩa biết bao nhiêu đối với chúng tôi và cháu trai của chúng tôi nay được bốn tuổi. Bệnh viện nói cháu chỉ còn sống được một tuần sau khi gan của cháu bị hư không rõ lý do. Chúng tôi hết sức kinh hoàng vì lâu nay cháu rất khỏe. Sau một thời gian ngắn ở bệnh viện địa phương, cháu được ghép gan để cứu sống. Nếu không có quyết định của quý vị, chắc cháu đã chết. Quyết định đó đã dẫn dắt chúng tôi vì khi chúng tôi cầu nguyện mong được một người hiến tặng thì chúng tôi biết ai đó phải mất một người thân.

Cháu trai nhỏ lém lỉnh và vui tươi của chúng tôi nay đã khỏe hoàn toàn và chơi đùa như một đứa trẻ bốn tuổi bình thường. Chúng tôi và toàn thể gia đình xin cảm ơn quý vị rất nhiều.

Chúng tôi hy vọng lá thư này sẽ mang lại một chút an ủi cho quý vị trong lúc đau buồn này. Quý vị chẳng những đã cứu con trai chúng tôi, quý vị còn cứu một người em, một người cháu nội, một người em họ và một người cháu.

Gia đình ân nhân thân mến,

Tôi là một người mẹ và cách đây khoảng mười tám tháng tôi nhận thấy mắt mình kém dần. Trước Giáng Sinh, tôi thức dậy nhìn cảnh vật chung quanh như có khói và mù sương, thật là ghê rợn. Tôi điện thoại cho bác sĩ của mình, ông giới thiệu tôi đến bác sĩ chuyên khoa mắt ngay và bác sĩ này chẩn bệnh là tôi bị chứng loạn dưỡng, một dạng bệnh mắt di truyền mà phải cần thay giác mạc cho cả hai con mắt. Giờ nhớ lại thì mắt tôi bị kém mà tôi cứ ráng đọc sách cho con gái tôi nhưng thật là khó, tôi phải chiếu đèn vào sách để có thể thấy mà đọc. Cha tôi cũng bị bệnh tương tự và được ghép giác mạc nên tôi cũng biết một ít về việc ghép này nhưng vẫn rất hồi hộp và lo sợ. Năm trong danh sách chờ chỉ bốn tháng thì bệnh viện điện thoại và mặc dầu sợ hãi nhưng tôi rất mong có ngày được thấy trở lại và đọc sách cho con gái tôi.

Từ ngày được ghép giác mạc đến nay là mười tháng và không có ngày nào mà tôi không nghĩ đến và cảm ơn vị ân nhân của tôi đã cho tôi cơ hội được thấy. Nếu gia đình ân nhân không hiến tặng, tôi sẽ không viết được những ý nghĩ của tôi cho quý vị và cũng không cảm ơn được về những gì mà tôi đã nhận lãnh.

Giờ đây tôi có thể đọc sách cho đứa con sáu tuổi của tôi và giúp cháu tập đọc. Lần đầu tiên tôi thấy mũi của cháu bị tàn nhang hôm tuần rồi. Tôi không thể nào diễn tả được hết những điều nhỏ nhặt này kỳ diệu biết bao.

Tôi cũng không diễn tả được tình thương và sự cảm tạ của tôi đối với gia đình ân nhân. Tấm lòng vàng và tình thương vô vị kỷ của họ đã cho tôi ánh sáng để được thấy con gái tôi. Tôi không thể nào cảm ơn họ cho đủ, chỉ biết rằng ở một nơi nào đó ngoài kia họ đã giúp tôi được làm người mẹ hạnh phúc nhất trên thế giới. Không có sự hiến tặng này, tôi đã không viết được lá thư này.

Xin cảm ơn từ đáy lòng tôi. Xin cảm ơn món quà ánh sáng. Dầu chúng tôi có lẽ sẽ chẳng bao giờ gặp nhau nhưng gia đình ân nhân này sẽ ở mãi trong lòng tôi và những lời cầu nguyện của tôi.
XIN CẢM ƠN!

Lời của mẹ một người tặng

Người nhận thân mến,

Trong công việc của tôi, tôi thường phải đi xa nên có nhiều thì giờ để suy tư. Tối qua trên đường về nhà, tôi tự hỏi không biết những người nhận bộ phận cơ thể của người thân chúng tôi giờ ra sao. Quý vị thử tưởng tượng tôi vui biết bao khi nhận được thư của quý vị. Để trả lời tôi rất hân hạnh được chúc quý vị mọi sự tốt đẹp trong tương lai.

Tôi mong là một phần của con tôi sống mãi với quý vị. Cháu là một đứa bé thật dễ thương; rất quan tâm đến người khác, làm bạn dễ, tốt bụng và là một đứa bé chơi thể thao giải thích bất cứ điều gì liên quan đến sinh hoạt ngoài trời. Mặc dầu chúng tôi rất buồn vì sự ra đi đột ngột của cháu nhưng cháu đã để lại những kỷ niệm thật đẹp.

Cho tôi được yêu cầu điều này nhé. Hãy nói với gia đình và bạn thân là quý vị thương yêu họ. Tôi thật may được nghe con nói "Mẹ, con thương mẹ" vào một lúc đặc biệt, hoàn toàn bất ngờ cách đây không lâu và đó là một trong những kỷ niệm quý giá nhất.

Hãy giữ gìn và xin Thượng Đế ban phúc lành cho quý vị.

donate life

Liên lạc

DonateLife ACT

Canberra Hospital
Yamba Drive, Garran ACT 2605
Điện thoại: 02 6174 5625
Fax: 02 6244 2319
organ.donation@act.gov.au

DonateLife SA

Lầu 6, 45 Grenfell Street
Adelaide SA 5000
Điện thoại: 08 8207 7117
Fax: 08 8207 7102
donatelifesa@health.sa.gov.au

DonateLife NSW

Lầu 6, 4 Belgrave Street
Kogarah NSW 2217
Điện thoại: 02 8566 1700
Fax: 02 8566 1755
donatelifensw@donatelifenew.gov.au

DonateLife TAS

Hobart Corporate Centre
Lầu 3, 85 Macquarie Street
Hobart TAS 7000
Điện thoại: 03 6270 2209
Fax: 03 6270 2223
donatelifet.asmania@dhhs.tas.gov.au

DonateLife NT

Lầu 1, Royal Darwin Hospital
Rocklands Drive, Tiwi NT 0810
Điện thoại: 08 8922 8349
Fax: 08 8944 8096
donatelifent.gov.au

DonateLife VIC

Lầu 2, 19-21 Argyle Place South
Carlton VIC 3053
Điện thoại: 03 8317 7400
Fax: 03 9349 2730
donatelifere@redcrossblood.org.au

DonateLife QLD

Nhà 1, Lầu 4
Princess Alexandra Hospital
Ipswich Road
Woolloongabba QLD 4102
Điện thoại: 07 3176 2350
Fax: 07 3176 2999
donatelifeqld@health.qld.gov.au

DonateLife WA

Phòng 3, 311 Wellington Street
Perth WA 6000
Điện thoại: 08 9222 0222
Fax: 08 9222 0220
donatelifewa@health.wa.gov.au

Muốn biết thêm chi tiết, xin xem tập **Tài Nguyên và Giúp Đỡ** có sẵn tại Cơ Quan DonateLife tại tiểu bang hay lãnh thổ của quý vị.

Hỏi tường—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tặng bộ phận và mô cơ thể

hiến tặng

- 24 Tiến trình hiến tặng bộ phận và mô cơ thể
- 24 Chết não
- 26 Chết tim
- 28 Những chi tiết và câu hỏi thường hỏi về việc hiến tặng
- 31 Những chi tiết và câu hỏi thường hỏi về việc ghép
- 34 Cảm tạ

Hiển tạng

Trong tiến trình hiển tạng, quý vị và gia đình sẽ nhận được rất nhiều dữ kiện vào lúc hết sức căng thẳng và chấn động tinh cảm. Khi thời gian qua đi, người ta thường nhớ lại rõ ràng hơn những gì đã xảy ra và không chừng ước là họ có thêm dữ kiện vào lúc đó hay là nhớ lại rằng mình cũng đã hiểu sự việc như vậy. Những trang sau đây sẽ cho quý vị dữ kiện và trả lời những thắc mắc chung của gia đình và bạn bè về vấn đề hiển tạng.

Tiến trình hiển tạng bộ phận và mô cơ thể

Cách hay nhất để giải thích việc hiển tạng là trình bày hai tiến trình mà qua đó việc hiển tạng bộ phận và mô cơ thể sau cái chết có thể được thực hiện.

Trước khi việc hiển tạng có thể xảy ra, cái chết phải được xác định. Cái chết có thể được xác định bằng hai cách:

- ▶ *Chết não* là khi não của một người nào đó đã ngừng hoạt động vĩnh viễn.
- ▶ *Chết tim* là khi tim của một người nào đó đã ngừng hoạt động vĩnh viễn.

Điều quan trọng là ta cần hiểu sự khác biệt giữa chết não và chết tim bởi vì cách chết của một người nào đó ảnh hưởng đến tiến trình hiển tạng và quyết định bộ phận hay mô nào có thể được hiển tạng. Những gì mà quý vị phải trải qua trong tiến trình hiển tạng cũng khác nhau nữa tùy người thân của quý vị chết não hay chết tim.

Chết não

Chết não là gì?

Chết não xảy ra khi não đã bị hư hại nặng đến độ não đã ngừng hoạt động hoàn toàn và vĩnh viễn. Đây có thể là do đầu bị thương nặng, chảy máu trong não như tai biến mạch máu não hay não bị xuất huyết, não bị nhiễm trùng hay có bướu, hoặc não bị thiếu dưỡng khí.

Như bất cứ bộ phận nào khác trong cơ thể, khi não bị thương thì sưng lên. Não nằm trong một khung cứng gọi là sọ nhằm bảo vệ não không bị hư hại nhưng cũng ngăn cản khiến não không nở ra được nhiều khi bắt đầu sưng.

Không như những bộ phận khác trong cơ thể như đầu gối chẳng hạn, khi bị thương thì đầu gối có thể tiếp tục sưng mà không bị kềm kẹp. Nếu não tiếp tục sưng, áp suất bên trong sọ sẽ tăng lên gây ra nhiều phản ứng có hại vĩnh viễn.

Não sưng gây áp lực lên cuống não, nơi não nối liền với tủy sống ở sau cổ. Cuống não điều khiển nhiều chức năng cần thiết cho sự sống như thở, nhịp tim, áp huyết và nhiệt độ trong cơ thể.

Não càng sưng, áp suất bên trong sọ càng tăng đến độ mạch máu dẫn đến mô não bị bẹp. Cuối cùng thì máu, trong đó có dưỡng khí, không đi vào não nữa. Không có máu và dưỡng khí, tế bào não sẽ chết. Không như những tế bào khác trong cơ thể, tế bào não không thể sinh ra thêm và cũng không phục hồi được. Nếu tế bào não chết, não của người đó sẽ không bao giờ hoạt động trở lại và người đó đã chết, cái chết này gọi là “chết não”.

Não và cuống não điều khiển nhiều công việc quan trọng của cơ thể trong đó có thở. Khi một người nào đó bị thương não, họ được gắn vào người một máy gọi là máy hô hấp nhân tạo để đưa dưỡng khí luân chuyển vào phổi bằng phương pháp nhân tạo. Sau đó tim sẽ đưa dưỡng khí vào những phần còn lại của cơ thể. Nhịp tim đập không lệ thuộc vào não mà do bộ phận điều hòa nhịp tim tự nhiên trong tim điều khiển khi bộ phận này có dưỡng khí.

Khi máy hô hấp nhân tạo đưa dưỡng khí vào cơ thể, ngực của người đó tiếp tục phồng lên xẹp xuống nhìn giống như đang thở, còn tim thì tiếp tục đập và sờ vào người thấy ấm. Những dấu hiệu này có thể làm cho ta khó hiểu thế nào là chết não. Thế nhưng, dù máy hô hấp nhân tạo có tiếp tục đưa dưỡng khí vào thì tim không thể đập hoài và đến một lúc nào đó cũng phải ngưng đập.

Làm sao bác sĩ biết là não của một người nào đó đã chết?

Người bệnh nặng trong bệnh viện được quan sát thường xuyên bởi bác sĩ chuyên khoa và y tá chữa trị cho họ và mọi sự thay đổi về tình trạng cơ thể của họ được theo dõi rất kỹ. Có một số thay đổi trên cơ thể khi não bị chết, chẳng hạn như con người không chớp khi có ánh sáng, không thở được khi không có máy hô hấp nhân tạo, nhịp tim yếu hơn, áp huyết và nhiệt độ cơ thể giảm xuống.

Khi bác sĩ thấy có những thay đổi này, họ phải làm một cuộc thử nghiệm chết não của bệnh viện để xác định là não có còn hoạt động hay không.

Hai bác sĩ thâm niên sẽ làm hai cuộc thử nghiệm riêng biệt nhưng giống hệt nhau tại giường bệnh. Bác sĩ làm cuộc thử nghiệm này phải để ý xem bệnh nhân:

- ▶ có phản ứng khi bị làm đau;
- ▶ có phản ứng từ con người khi có ánh sáng;
- ▶ chớp mắt khi đưng đến mắt;
- ▶ mắt có cử động gì không khi đổ nước đá lạnh vào lỗ tai;
- ▶ ho hay nghẹn cổ khi đưng vào trong cuống họng; và
- ▶ có thể tự thở khi rút máy hô hấp nhân tạo ra khỏi bệnh nhân.

Nếu bệnh nhân không có phản ứng gì đối với tất cả mọi thử nghiệm trên, não của người đó đã ngưng hoạt động và họ đã chết mặc dầu tim vẫn còn đập vì dưỡng khí vẫn còn chạy vào tim nhờ có máy hô hấp nhân tạo.

Có khi vì các vết thương của bệnh nhân mà bác sĩ không thể thực hiện được tất cả mọi thử nghiệm nói trên, chẳng hạn như khi mặt có nhiều vết thương nặng làm bác sĩ không thể đưng đến mắt hay tai được. Trong trường hợp này, bác sĩ sẽ chụp hình quang tuyến để kiểm xem máu có chạy vào não hay không. Họ cũng có thể thử nghiệm dùng màu nhuộm đưa vào mạch máu trong não (cerebral angiogram [hình chụp mạch máu não] hay cerebral perfusion scan [hình chụp dịch não]).

Một khi bệnh nhân được xác định là đã chết, bác sĩ sẽ nói chuyện với gia đình của bệnh nhân để bàn về những bước kế tiếp trong đó có việc gỡ máy hô hấp nhân tạo ra.

Trường hợp của mỗi gia đình có khác nhau một chút nhưng nói chung thì vào lúc này bác sĩ sẽ bắt đầu nói chuyện với quý vị và gia đình về việc hiến tặng bộ phận và mô cơ thể.

Chết tim

Chết tim là gì?

Chết tim xảy ra khi một người nào đó đã ngừng thở và tim đã ngừng đập. Điều này xảy ra sau một cơn bệnh đột ngột hay tai nạn mà cũng có thể là giai đoạn cuối cùng của một cơn bệnh lâu năm. Chết tim cũng có thể xảy ra khi một người nào đó bị thương nặng ở đầu nhưng không làm cho não của họ bị chết mà làm cho người đó không thể thở bình thường để tim có thể tự đập. Trong thời gian này, máy hô hấp nhân tạo có thể giúp họ thở để giữ cho tim đập và đưa dưỡng khí vào cơ thể.

Hỏi tường—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tặng bộ phận và mô cơ thể

Trong những trường hợp này, bệnh viện chỉ ngưng chữa trị tích cực nếu việc tiếp tục chữa trị không có triển vọng nào giúp bệnh nhân hồi phục, cái chết là điều không tránh được và bệnh nhân đã đến lúc lâm chung. Điều ưu tiên bây giờ là chăm sóc theo cách giảm đau để bệnh nhân được chết một cách nhân đạo mà không phải chịu sự đau đớn hành hạ cơ thể. Bệnh viện lúc nào cũng nói chuyện với gia đình (và bệnh nhân nếu được) nếu muốn ngưng chữa trị tích cực và phải được sự đồng ý của họ. Chỉ khi nào vấn đề này được quyết định xong thì mới nói đến việc hiến tặng sau khi chết tim.

Khi bác sĩ tin rằng tim của bệnh nhân sắp ngừng đập thì bệnh viện sẽ làm gì?

Khi bác sĩ xác định là việc tiếp tục chữa trị bằng máy hô hấp nhân tạo không giúp cho bệnh nhân khỏe hơn, họ sẽ nói chuyện với gia đình của bệnh nhân về những vấn đề kế tiếp như ước nguyện cuối cùng của người chết và tháo gỡ những gì không còn công hiệu như máy hô hấp nhân tạo chẳng hạn. Khi gỡ máy hô hấp nhân tạo, hơi thở của bệnh nhân không đưa dưỡng khí vào tim được. Tim sẽ ngừng đập vì không có dưỡng khí và rồi tất cả những bộ phận khác trong cơ thể cũng ngưng hoạt động kể cả não và bệnh nhân đó sẽ chết.

Nếu bác sĩ nghĩ rằng bệnh nhân sẽ ngừng thở và chết trong vòng 90 phút sau khi gỡ máy hô hấp nhân tạo, có thể đây là cơ hội để hiến tặng bộ phận và mô cơ thể.

Việc hiến tặng sau khi chết tim chỉ có thể thực hiện trong vòng 90 phút vì sau khi gỡ máy hô hấp nhân tạo, dưỡng khí và máu không còn luân chuyển trong cơ thể nữa. Bộ phận và mô cơ thể bắt đầu hư dần vì chúng cần máu và dưỡng khí thì mới còn tốt để hiến tặng.

Nếu gia đình đồng ý với việc hiến tặng, bệnh viện sẽ tìm mọi cách để thực hiện cho được ý nguyện đó. Tuy nhiên, thật khó tiên đoán chính xác bao lâu bệnh nhân sẽ chết sau khi gỡ máy hô hấp nhân tạo và ngưng dùng thuốc nhằm giữ bệnh nhân sống. Một số bệnh nhân chết trong vòng từ 10 đến 20 phút và việc hiến tặng vẫn có thể thực hiện kịp. Một số khác chết vài giờ đồng hồ sau đó. Nếu vậy thì việc hiến tặng không thể thực hiện được, tuy nhiên mắt, tim, xương và tế bào da vẫn còn có thể tặng được.

Nếu gia đình của bệnh nhân không đồng ý với việc hiến tặng, bác sĩ sẽ nói chuyện với gia đình về việc gỡ máy hô hấp nhân tạo. Khi gỡ máy đi, tim của bệnh nhân sẽ ngừng đập vì thiếu dưỡng khí, da của họ sẽ bị lạnh và tái vì máu không còn luân chuyển trong cơ thể nữa.

Hỏi tường—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tặng bộ phận và mô cơ thể

Bệnh viện luôn luôn chăm sóc tận tâm trong sự tôn trọng cho tới khi bệnh nhân chết dù bệnh nhân có hiến tặg hay không.

Trường hợp của mỗi gia đình có khác nhau một chút nhưng nói chung thì khi bác sĩ nghĩ rằng người thân của quý vị không thể hồi phục được, họ sẽ bắt đầu nói chuyện với quý vị và gia đình về việc hiến tặg bộ phận và mô cơ thể.

Những chi tiết và câu hỏi thường hỏi về việc hiến tặg

Cuộc giải phẫu gồm có những gì?

Cuộc giải phẫu để lấy bộ phận hiến tặg được thực hiện một cách cẩn trọng như bất cứ cuộc giải phẫu nào khác và cơ thể của người chết lúc nào cũng được tôn trọng. Cuộc giải phẫu này sẽ được thực hiện bởi những bác sĩ giải phẫu và nhân viên y tế đầy khả năng. Bác sĩ chuyên khoa và nhóm của họ từ những bệnh viện khác đôi khi cũng được mời đến để thực hiện cuộc giải phẫu.

Như những cuộc giải phẫu khác, bác sĩ sẽ rạch một đường để lấy bộ phận hiến tặg và đường rạch này sẽ được may lại và băng bó. Cuộc giải phẫu có thể kéo dài từ 3 đến 8 tiếng đồng hồ, tùy theo bộ phận và mô cơ thể hiến tặg là gì.

Sau cuộc giải phẫu là gì?

Sau khi giải phẫu, bộ phận hiến tặg sẽ được đưa từ phòng mổ đến những bệnh viện ghép bộ phận.

Khuôn mặt của bệnh nhân có khác không?

Khi một người nào đó chết, thường thì khuôn mặt của họ bị tái và da bị lạnh vì máu và dưỡng khí không còn luân chuyển trong cơ thể nữa. Cuộc giải phẫu để lấy bộ phận hiến tặg không làm thay đổi gì thêm khuôn mặt của bệnh nhân. Đường rạch bởi cuộc giải phẫu sẽ được may lại và băng bó như bất cứ cuộc giải phẫu nào khác và sẽ không thấy được qua lớp áo quần của bệnh nhân.

Hỏi tuớg—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tặg bộ phận và mô cơ thể

Việc sắp xếp cho đám tang có bị ảnh hưởng gì không?

Việc hiến tặg bộ phận và mô cơ thể không ảnh hưởng gì đến việc sắp xếp cho đám tang. Việc viếng xác người chết và mở nắp hòm trong thời gian tang lễ vẫn có thể thực hiện được. Nếu cần phải có cuộc điều tra của nhân viên điều tra những vụ chết người bất đắc kỳ tử hoặc khả nghi, cuộc điều tra này có thể làm trì hoãn việc sắp xếp cho đám tang.

Khi nào thì cần có cuộc điều tra của Nhân Viên Điều Tra?

Luật pháp đòi hỏi Nhân Viên Điều Tra tiểu bang hay lãnh thổ phải điều tra những cái chết bất thường hay không rõ nguyên nhân. Trong trường hợp này, nhân viên điều tra có thể đòi hỏi phải mổ tử thi khám nghiệm để biết nguyên nhân gây ra cái chết.

Khi cần có cuộc điều tra, đa số Sở Điều Tra tại tiểu bang và lãnh thổ đều có nhân viên cố vấn để cung cấp thêm chi tiết và hỗ trợ cho gia đình trong cuộc điều tra.

Sau khi quyết định hiến tặg, gia đình có thể đổi ý được không?

Được chứ. Trước khi bệnh nhân được đưa vào phòng mổ, gia đình có thể đổi ý về việc hiến tặg bất cứ lúc nào.

Các tôn giáo nghĩ gì về việc hiến tặg?

Hầu hết các tôn giáo chính đều ủng hộ việc hiến tặg bộ phận và mô cơ thể. Nếu gia đình có bất cứ thắc mắc nào mà họ muốn hỏi, nhân viên bệnh viện có thể cung cấp cho họ thêm dữ kiện và giúp họ trong việc liên lạc với lãnh tụ tôn giáo của họ.

Gia đình của người chết có phải trả chi phí cho việc hiến tặg không?

Không. Sau khi cái chết đã được chứng thực chính thức, gia đình không phải trả chi phí gì nữa. Nếu quý vị nhận bất cứ hóa đơn nào liên quan đến việc hiến tặg, xin quý vị liên lạc với cơ quan hiến tặg hay điều hợp viên hiến tặg tại tiểu bang hay lãnh thổ của mình.

Hỏi tuớg—để hỗ trợ những gia đình đã tham gia vào chương trình hiến tặg bộ phận và mô cơ thể

Hiển tạng bộ phận hay mô cơ thể nào?

Nhân viên bệnh viện sẽ nói chuyện với gia đình để chọn bộ phận hay mô cơ thể nào để hiển tạng. Điều này tùy ở tuổi, sức khỏe trong quá khứ và bệnh nhân chết như thế nào. Bệnh viện sẽ yêu cầu gia đình xác nhận bộ phận và mô cơ thể nào mà họ đã đồng ý tặng. Họ sẽ yêu cầu gia đình ký tờ chấp thuận ghi rõ những chi tiết này.

Một số chi tiết về những bộ phận hay mô cơ thể có thể được hiển tạng được trình bày ở những trang sau đây.

Gia đình của người chết có tiếng nói nào trong việc chọn ai được nhận bộ phận hay mô cơ thể không?

Không. Việc giao tặng bộ phận và mô cơ thể là do nhóm ghép quyết định theo thủ tục quốc gia. Thủ tục này dựa trên nhiều yếu tố trong đó có danh sách chờ, ai là người thích hợp nhất về mặt y khoa để bảo đảm việc hiển tạng đạt được kết quả tốt nhất.

Bộ phận cơ thể của người tặng có chắc sẽ được ghép cho người nhận không?

Nếu gia đình đồng ý với việc hiển tạng, bệnh viện sẽ tìm mọi cách để thực hiện cho được ý nguyện đó. Tuy nhiên, những bộ phận để tặng đôi khi đến lúc hiển tạng mới biết là không thích hợp về mặt y khoa cho việc ghép. Nhân viên bệnh viện sẽ nói chuyện với gia đình về vấn đề này nếu trường hợp này xảy ra.

Việc ghép lúc nào cũng thành công phải không?

Úc nổi tiếng trên thế giới về thành tích ghép thành công và người nhận sống được lâu. Như bất cứ cuộc giải phẫu nào khác, cuộc giải phẫu để ghép cũng có một số rủi ro, tuy nhiên, đa số người nhận được hưởng lợi rất nhiều từ việc ghép và sau đó có thể có một cuộc sống trọn vẹn và hoạt động.

Gia đình của bệnh nhân có được nhận tin tức từ những người được hưởng lợi nhờ việc hiển tạng không?

Luật tại Úc cấm việc tiết lộ danh tánh giữa những gia đình tặng và nhận. Tuy nhiên, nhân viên phụ trách vấn đề hiển tạng sẽ báo cáo thường xuyên cho gia đình tặng biết bộ phận và mô cơ thể nào đã được ghép và tiến triển ra sao. Gia đình tặng và người nhận có thể viết thư ẩn danh cho nhau qua cơ quan hiển tạng tiểu bang hay lãnh thổ.

Những chi tiết và câu hỏi thường hỏi về việc ghép

Việc hiển tạng bộ phận và mô cơ thể có thể cứu sống và cải thiện rất nhiều cuộc sống của nhiều người bị bệnh hay gần chết. Đối với nhiều người bị bệnh nặng hay nguy kịch vì bộ phận cơ thể không hoạt động bình thường, ghép bộ phận là hy vọng duy nhất để được một cuộc sống khỏe mạnh. Những trang sau đây sẽ trình bày một số dữ kiện về những bộ phận và mô cơ thể có thể hiển tạng được và những lý do vì sao một số người cần được ghép.

Hiển tạng tim

Tim đưa máu chạy khắp cơ thể và máu đưa dưỡng khí vào mọi phần khác của cơ thể. Nếu tim không thể đưa máu bình thường, những phần còn lại của cơ thể có thể bị bệnh rất nhanh. Những người có tim không hoạt động bình thường, tim bị nhiễm trùng hay yếu tim bẩm sinh cần được ghép tim thì mới sống được. Việc ghép tim được thực hiện khi tất cả những hình thức chữa trị khác không có hiệu quả.

Tim nhân tạo cũng có thể được dùng tạm thời cho đến khi có tim thật. Nếu không ghép được cả trái tim thì van tim vẫn có thể hiển tạng được.

Hiển tạng phổi

Phổi cung cấp dưỡng khí cho máu và lấy thán khí ra. Người bị xơ nang hay thủng phổi khiến cho phổi của họ không thể cung cấp đủ dưỡng khí cho cơ thể thường cần được ghép phổi. Hai lá phổi có thể được ghép chung vào một người hay tách riêng ra rồi ghép vào hai người, mỗi người một lá.

Nhiều người nghĩ rằng hút thuốc thì sẽ không hiến tặng phổi được. Điều này không đúng. Có nhiều thủ nghiệm mà Phòng Cấp Cứu có thể làm để kiểm xem phổi có còn tốt không rồi dựa vào kết quả mới quyết định là có hiến tặng được hay không.

Hiến tặng thận

Nhiệm vụ chính của thận là lọc cặn bã ra khỏi máu. Sau khi cơ thể đã lấy những gì cần từ thức ăn, cặn bã còn lại sẽ được đưa vào máu, lọc ra bởi thận rồi thải ra khỏi cơ thể dưới dạng nước tiểu. Nếu thận bị hư hay mắc bệnh và không thể lọc máu bình thường, cặn bã sẽ bắt đầu tích tụ trong máu và làm hại cơ thể.

Những người bị hư thận nặng được chữa trị bằng phương pháp thẩm tách để lọc cặn bã ra khỏi máu thay cho thận. Tuy nhiên, đa số những người này phải cần được ghép thận thì mới sống được. Hai lá thận có thể được ghép chung vào một người hay tách riêng ra rồi ghép vào hai người, mỗi người một lá.

Hiến tặng gan

Gan là một bộ phận phức tạp và đa năng. Nhiệm vụ chính của gan là giữ lượng đường tố (như đường, sinh tố và mỡ) được cân bằng, lấy cặn bã đi và giữ cho máu đừng đông cục. Những người bị bệnh gan chuyển hóa, Viêm gan B hay C, và yếu gan bẩm sinh như chứng Gan Hẹp Lỗ đều cần được ghép gan thì mới sống được.

Gan là một bộ phận độc đáo vì nó có thể tái sinh. Nhờ vậy mà gan của một người lớn có thể làm nhỏ lại và ghép vào một em bé rồi gan sinh trưởng theo đứa bé. Một cách khác là gan được cắt đôi rồi ghép vào hai người.

Hiến tuyến tụy

Tuyến tụy có những tế bào gọi là Islet cung cấp insulin để điều hành lượng đường trong máu. Tuyến tụy của những người bị bệnh tiểu đường loại 1 có ít insulin hay không có gì cả. Vì vậy mà rất khó kiểm soát lượng đường trong máu ngay cả khi insulin được tiêm vào cơ thể những người này. Hiện nay, phần lớn tuyến tụy được ghép cho những người bị bệnh tiểu đường loại 1 nhưng cũng có thể làm cho thận bị hư. Vì lý do này mà tuyến tụy thường được ghép chung với thận và cả hai đều từ một người tặng.

Hiến tế bào islet của tuyến tụy

Đôi khi cả tuyến tụy không thể ghép được. Tuy nhiên, tế bào islet cung cấp insulin của tuyến tụy vẫn có thể được ghép để chữa bệnh tiểu đường.

Hiến tặng mô mắt

Nhờ mô mắt được hiến tặng mà bác sĩ có thể ghép giác mạc và màng cứng. Giác mạc là lớp màng ngoài trong suốt che phần có màu của mắt. Ánh sáng đi xuyên qua giác mạc để đến võng mạc, nhờ đó mà ta thấy. Việc ghép giác mạc sẽ mang lại ánh sáng cho những người bị mù một phần hay toàn phần vì võng mạc bị hư do di truyền, bệnh tật hay chấn thương. Màng cứng là phần màu trắng chung quanh mắt (tròng trắng). Tròng trắng được ghép để tránh sự mù mắt vì chấn thương hay vì những phần của mắt bị ung thư đã được lấy ra.

Hiến tặng xương

Tế bào xương có thể được ghép để thay thế cho xương đã bị mất vì có bước hay những bệnh tật hoặc tai nạn khác. Nó cũng được dùng trong việc chữa gãy xương, làm mạnh xương hông và thay khớp xương đầu gối, cũng như uốn lại xương sống cho trẻ em và thiếu niên. Tùy theo loại ghép, một lần hiến tặng xương có thể giúp cho hơn mười người.

Hiến tặng da

Những người bị chấn thương mạnh, bị nhiễm trùng làm hư hay phá da, hay bị phỏng nặng cần được ghép da để khỏe mạnh trở lại.

Trong trường hợp hiến tặng da, bác sĩ chỉ lấy một lớp mỏng giống như là lớp da bị lột khi bị cháy nắng. Thường thì bác sĩ lấy da ở lưng hay sau cẳng chân. Trung bình thì ba người tặng mới đủ da cho một người nhận.

Hiến tặng tế bào tim

Chẳng những người ta có thể tặng cả trái tim mà những tế bào tim còn có thể được tặng nữa. Tế bào tim chẳng hạn như van tim được dùng chủ yếu là để chữa cho trẻ em và em bé bị hư tim bẩm sinh. Van tim cũng được dùng để thay van tim hư của người lớn.

Cảm tạ

Chúng tôi xin cảm tạ những quý vị sau đây đã có những đóng góp giá trị để tập sách này được ra đời.

- ▶ Gia đình của những người hiến tặng bộ phận và mô cơ thể đã can đảm chia sẻ những kinh nghiệm riêng tư của họ.
- ▶ Những người nhận đã chia sẻ câu chuyện và những lời tri ân của họ.
- ▶ Nhân viên của những Cơ Quan Hiến Tặng Bộ Phận và Mô Cơ Thể mà kinh nghiệm chung của họ trong việc hỗ trợ gia đình những người hiến tặng và người nhận đã giúp chúng tôi cho ra đời và hoàn chỉnh tập sách này.
- ▶ Đặc biệt là chúng tôi muốn cảm ơn bà Teresa Spencer Plane – người đi tiên phong cho phong trào nhà tế bần cận đại tại Úc, cố vấn và cũng là một nhà giáo dục trong lãnh vực tang chế. Kinh nghiệm của riêng bà trong vấn đề hiến tặng bộ phận cơ thể đã cho bà niềm hứng khởi để viết cuốn sách đầu tiên cho gia đình những người tặng mang tên “Chăm Sóc Người Lạ”. Sự tận tụy của bà đã khích lệ chúng tôi đóng góp thêm vào công trình nguyên thủy của bà. Thay mặt cho Mạng Lưới DonateLife, cộng đồng của chúng ta và những người nhận, chúng tôi xin cảm ơn lòng tốt của quý vị đã nghĩ đến người khác.

Không có lời nào trong tự
điển đủ sâu sắc để nói
lên được lòng biết ơn của
tôi đối với người tặng và
gia đình của em đó.

Hai chữ cảm ơn không thể nào đủ.

Mẹ của một em bé nhận tế bào nhi đồng.

An Australian Government Initiative

Hồi tưởng

Điện thoại: 02 6198 9800

Fax: 02 6198 9801

enquiries@donatelifelife.gov.au

www.donatelifelife.gov.au

